

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра української філології та суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
М. Б. Боднар М. Б. Боднар
«31» серпня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ОСВІТИ НА ВОЛИНІ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь **10** Природничі науки

спеціальність **101** Екологія

освітньо-професійна програма **Екологія**

Кременець- 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія освіти на Волині» для студентів, які навчаються за спеціальністю 101 Екологія. Кременець, 2017. 14 с.

Розробник програми:

Собчук В. Г., кандидат історичних наук, доцент кафедри української філології та суспільних дисциплін

Сеньківська Г. Я., кандидат історичних наук, доцент кафедри української філології та суспільних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української філології та суспільних дисциплін

Протокол № 1 від „27” серпня 2017 року

Завідувач кафедри

О. В. Васишин

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 10 Природничі науки	Нормативна	
	Спеціальність 101 Екологія		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма Екологія	Курс	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		1-й семестр	1-й семестр
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,3	Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)	16 год.	6 год.
		Практичні	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
56 год.	80 год.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 38 %: 62 %

для заочної форми навчання – 11 %: 89 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни „Історія освіти на Волині” є оволодіння історико-краєзнавчими знаннями з історії Волинського краю, що сприятиме культурно-історичній самоідентифікації молоді, формуванню високої духовності особистості та загальної культури, здатної практично реалізувати набуті знання для специфічних потреб регіону.

Основними завданнями вивчення курсу „Історія освіти на Волині” є:

1. Використовуючи нові методологічні підходи та здобутки історіографії, поглибити знання студентів з історії Волині та історичної регіоналістики; застосування на конкретному історичному матеріалі методів дослідницької роботи;
2. Засвоєння і вміння застосувати духовні надбання національної культури Волині, зокрема Кременеччини, національної наукової думки;
3. Вдосконалення навиків історичного дослідження шляхом пошуково-краєзнавчої роботи.
4. Виховання культури міжрегіонального спілкування та міжетнічної толерантності; формування потреби та вміння аналізувати й оцінювати соціальні процеси, визначати їх соціальне значення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен володіти такими компетентностями та досягти таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до визначення і розуміння загальнолюдських та національних культурних цінностей.

Програмні результати навчання:

ПР24. Застосовувати навички аналізу та критичного осмислення соціально значимих проблем і тенденцій розвитку культури в сучасній Україні.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. РОЗВИТОК ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ НА ВОЛИНІ У XIV–XIX СТ.

Тема 1. Волинь у XIV–першій половині XVII ст. Братська школа у Кременці
Освіта Галицько-Волинської землі.
Стан освіти у Волинській губернії.
Діяльність духовенства в галузі освіти.
Особливості розвитку світської середньої освіти.
Освітні процеси на Волині у XIV–першій половині XVII ст.
Утворення православного братського Богоявленського монастиря. Кременецька братська школа. Лаврін Древинський й Данило Єло-Малинський.
Крем'янецька граматики 1638р.
Відкриття єзуїтського колегіуму. Князі Януш-Антоній і Міхал-Серватій Вишневецькі.

Література:

1. Волинські Афіни. 1805 – 1833: збірник наукових праць / Кременецький обл. гум.-пед. ін-т ім. Тараса Шевченка / [під ред. С. Маковського, В. Собчука]. Тернопіль : Богдан, 2006. 304 [24] с.
2. Собчук В. Д. Перлина в короні України: Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
3. Чернихівський Г. І. Крем'яничина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
4. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.

Тема 2. Волинська гімназія та Волинський ліцей у Кременці (1805–1833 рр.)
Передумови виникнення Волинської гімназії у Кременці. Освітня реформа в Росії початку XIX ст. – царський указом від 24 січня 1803 р.
Гуго Коллонтай і Тадеуш Чацький – творці Волинської гімназії.
Організаційно-адміністративний устрій Волинського ліцею. Реорганізація гімназії у ліцей.

Література:

1. Волинські Афіни. 1805 – 1833: збірник наукових праць / Кременецький обл. гум.-пед. ін-т ім. Тараса Шевченка / [під ред. С. Маковського, В. Собчука]. Тернопіль : Богдан, 2006. 304 [24] с.
2. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
3. Собчук В. Д. Перлина в короні України: Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
4. Чернихівський Г. І. Крем'яничина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
5. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. – 320 с.
6. Присяжний Т. Гуго Коллонтай – реформатор освіти // Замок. 2008. № 1–2.
7. «Волинські Афіни» – між історією і сучасністю / Під ред. А. Шмита, Г. Стронського. Olsztyn-Кременець, 2015. – 484 с.

Тема 3. Навчально-виховний процес у Волинській гімназії та ліцеї
Зміст та організація процесу навчання.
Бібліотека ліцею. Павло Ярковський.
Ботанічний сад закладу. Діонісій Міклер. Вілібальд Бессер.
Діячі культури, науки, освіти, письменники, викладачі ліцею. Ігнатій Абламович (1787–1848) – професор фізики і метеорології, Максиміліан Якубович (1785–1853) – філолог, філософ, педагог, професор латинської мови та літератури ліцею, керівник нумізматичного кабінету, Бонавентура Клембовський (1795–1888) – портретист, викладач механіки і фізики

ліцею, архітектор Франтішек Мехович (1783–1852), літературознавець Евзебіуш Словацький, правознавець Олександр Міцкевич, відомий художник Юзеф Пічман, письменники Антоній Мальчевський, Юзеф Коженювський, Маурісій Гославський (1802–1834), Томаш (Тимко) Падурра (Падура) (1801–1871). Діячі *культури, освіти, науки*: громадський діяч, професор медицини Кароль Мацей Качковський (1797–1867), Михайло Буджинський (1811–1864) – громадський діяч, що брав активну участь у створеному в 1833 р. у Львові демократичному Товаристві друзів народу, Антоній Добровольський (1802–1888) – повітовий лікар у Кременці, Петро Хлембовський (1799–1868) – вчитель майбутнього відомого польського письменника Зигмунта Красинського, Густав Генріх Атаназі Олізар (1798–1865) – маршалок Київської губернії, поет, публіцист, Ян Ксаверій Каневський (1805–1867) – художник, літограф, портретист, педагог.

Література:

1. Волинські Афіни. 1805 – 1833: збірник наукових праць / Кременецький обл. гум.-пед. ін-т ім. Тараса Шевченка / [під ред. С. Маковського, В. Собчука]. Тернопіль : Богдан, 2006. 304 [24] с.
2. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
3. Собчук В. Д. Перлина в короні України: Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
4. Чернихівський Г. І. Крем'яниччина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
5. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.
6. Міщук С. З історії бібліотеки Волинського ліцею // Замок. 2007. № 17–18. 28 вересня.
7. Присяжний Т. Гуго Коллонтай – реформатор освіти // Замок. 2008. № 1–2. 29 січня.
8. «Волинські Афіни» – між історією і сучасністю / Під ред. А. Шмита, Г. Стронського. Olsztyn-Кременець, 2015. 484 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ КРЕМЕНЦЯ У ХХ–ХХІ СТ.

Тема 4. Діяльність Кременецького ліцею у ХХ столітті (1920–1939 рр.)

Відновлення діяльності Кременецького ліцею у ХХ ст. Указ Ю. Пілсудського про відкриття Кременецького ліцею від 27.05.1920 р. Склад ліцею.

Гімназія ім. Т. Чацького. Владислав Галімський. Здіслав Опольський. Дальтон-план. Гурткова робота та видавнича справа.

Педагогічне училище ім. Ю. Словацького. Ф. Хілгер. Математично-природнича школа (директор Станіслав Белда).

Трудове виховання і професійна підготовка в діяльності Кременецького ліцею 20-30-х рр. ХХ ст. Середня сільськогосподарська та мулярська школи у с. Білокриниця, торговельна школа, пізніше кооперативна гімназія в м. Кременці (відкриті 1922 р.), нижча садівнича школа в с. Сураж та школа гайових (лісників), середня ремісничо-промислова школа (1924 р.), нижча ремісничо-промислова школа (1928 р.) в с. Вишнівець, нижча ремісничо-промислова школа (1928 р.) в с. Смига. Промислові підприємства. Лісове та рибне господарство.

Естетичне виховання в діяльності ліцею. Музичний вакаційний осередок (Броніслав Рутковський – 1928 р.), Волинський симфонічний оркестр (Єжи Гахе), Волинський театр (Іво Галла – 1930 р.), шкільний театр (Іза Куницька). Комісія дискусійних вечорів. Інститут наукових досліджень Волині.

Побут ліцеїстів.

Література:

1. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
2. Кременецький ліцей у контексті розвитку освіти, науки та культури на Волині в першій третині ХХ ст. / Збірник наукових праць. Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2009. 264 с.

3. Собчук В. Д. Перлина в короні України: Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
4. Чернихівський Г. І. Крем'яччина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
5. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.

Тема 5. Діяльність Кременецького учительського інституту (1940–1950 рр.).

Радянізація системи освіти на Волині. Ліквідація навчальних закладів Кременецького ліцею. Жертви більшовицького режиму.

Кременецький державний учительський інститут – перший радянський вуз Тернопільської області. Директо Вакула І. Г. Організація навчально-виховного процесу.

Початок Другої світової війни. 1944 р. – відновлення навчального процесу. Кількісний склад студентів. Перший післявоєнний випуск студентів учительського інституту (1946 р.).

Література:

1. Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр. Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр.: знахідки, традиції, проблеми та перспективи» / За ред. Ломаковича А. М., Фурман О. А. Жовква : Місіонер, 2012. 280 с.
2. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
3. Кременецький ліцей у контексті розвитку освіти, науки та культури на Волині в першій третині XX ст. / Збірник наукових праць. Тернопіль : ТзОВ «Терно-граф», 2009. 264 с.
4. Собчук В. Д. Перлина в короні України: Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
5. Чернихівський Г. І. Крем'яччина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
6. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.

Тема 6. Діяльність Кременецького педагогічного інституту (1950–1969 рр.).

Реорганізація Кременецького учительського інституту у педагогічний. Директор М. Л. Бригінець. Організація навчального процесу. Факультет мови і літератури із спеціальностями - українська мова і література; російська мова і література. Фізико-математичний факультет із спеціальностями - математика і фізика. Природничий факультет. Розширення матеріально-навчальної бази, збільшення кількості викладацького і студентського контингенту. Наукова діяльність педагогічного складу. Захист дисертаційних досліджень: Є.В. Волотовський, М.М. Ісаєв, І.Я. Забокрицький, Р.В. Ніколаєва, А.М. Коршун та ін. Наукові конференції. Щорічні збірники праць викладачів КДПІ "Наукові записки". Перша міжвузівська науково-практична конференція з охорони природи і раціонального використання природних ресурсів Поділля (1963 р.).

1954 р. – перший випуск фізмату КДПІ. Випускники: Д.М. Галан, Б.Е. Вуйлов, М.Г. Левінська, Л.Й. Шанський. Л.Й. Шанський - лауреат Державної премії, співробітник Інституту фізики АН України, О.М. Жуковський - доктор фізико-математичних наук, старший науковий співробітник Інституту математики України.

Загальноінститутські кабінети – основ марксизму-ленінізму і педагогіки. Закриття філологічного факультету (1956 р.). Відкриття факультету фізичного виховання.

Естетичне виховання. Загальноінститутський хор (І. Гіпський). Учасники хорового колективу: А. Олійник, М. Герц, І. Заведюк, О. Савчишина, В. Бабійчук, Є. Налуцишина. Керівники хору: Ф. Пацюркевич та І. Пронь, які продовжили диригентські досягнення І. Гіпського.

Духовий оркестр (П. Лукомський). Народний оркестр (В. Бухальський).

Художнє виховання. Студії образотворчого мистецтва.

Література:

1. Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр. Матеріали регіональної науково-

- практичної конференції «Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр.: знахідки, традиції, проблеми та перспективи» / За заг. ред. Ломаковича А. М., Фурман О. А. Жовква : Місіонер, 2012. 280 с.
2. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
  3. Собчук В. Д. Перлина в короні України: Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
  4. Чернихівський Г. І. Крем'яниччина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
  5. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.

Тема 7. Кременецьке педагогічне училище імені Т. Г. Шевченка (1969–1991 рр.). Педагогічний коледж (1991–2002).

Відкриття педагогічного училища (наказ Міністра освіти №199 від 29 липня 1969 р.).

Кількісний склад викладачів та студентів. Матеріальна база вузу.

Навчально-виховна робота. Педагогічна практика студентів. Гурткова робота.

Культурно-освітня і спортивна робота у навчальному закладі. Відкриття пам'ятника Т. Шевченку (1989 р.). Художня самодіяльність (академічний та народний хори, капела бандуристів, духовий оркестр тощо).

Випускники навчального закладу.

Реорганізація педагогічного училища у педагогічний коледж (наказ Міністра освіти №134 від 5 червня 1991 р.). Керівники вузу: В. Стародубець, В. Яценко, А. М. Ломакович (з 1994 р.).

Контингент викладачів. Наукова робота. Матеріально-навчальна база.

Література:

1. Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр. Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр.: знахідки, традиції, проблеми та перспективи» / За заг. ред. Ломаковича А. М., Фурман О. А. Жовква : Місіонер, 2012. 280 с.
2. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
3. Крізь роки – з любов'ю: Кременецьке педагогічне училище, педагогічний коледж імені Т. Г. Шевченка / Упор. В. Шпак. Жовква : Місіонер, 2012. 224 с.
4. Собчук В. Д. Перлина в короні України : Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
5. Чернихівський Г. І. Крем'яниччина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
6. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. – 320 с.

Тема 8. Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка (2003 р.). Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка.

Реорганізація педагогічного коледжу у гуманітарно-педагогічний інститут.

Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (на засадах Болонської декларації).

Наукова діяльність кафедр вузу. Щорічні конференції професорсько-викладацького складу, робота над дисертаційними дослідженнями. Діяльність науково-дослідних лабораторій. Щорічні видання випусків фахового збірника «Актуальні проблеми гуманітарної освіти», «Студентського наукового вісника». «Збірник наукових праць. Серія: Педагогічні науки».

Участь студентства у Всеукраїнських студентських олімпіадах, конкурсах. Гурткова робота.

Зміцнення кадрового потенціалу інституту.

Зміцнення та реорганізація матеріально-технічної бази. Відродження діяльності студентських будівельних загонів.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка.

Література:

1. Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр. Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр.: знахідки, традиції, проблеми та перспективи» / За заг. ред. Ломаковича А. М., Фурман О. А. Жовква : Місіонер, 2012. 280 с.
2. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
3. Ломакович А. М. Гарантувати стабільність, зберігати впевненість // Замок. 2016. – № 1–6. 31 березня.
4. Собчук В. Д. Перлина в короні України : Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
5. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.
6. Ломакович А. М. Гарантувати стабільність, зберігати впевненість // Замок. 2016. № 1–6. – 31 березня.
7. Шпак В. І. Alma mater в іменах... Кременець, 2015. В ІУ кн.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л	і	с.		л	п	л	і	с.
			а	н	р.			а	н	р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Розвиток освітніх процесів на Волині у XIV–XIX ст.												
Тема 1.	11	2	2			7	11	1				10
Тема 2.	11	2	2			7	11		1			10
Тема 3.	11	2	2			7	11	1				10
Разом	33	6	6			21	33	2	1			30
Змістовий модуль 2. Навчальні заклади Кременця у XX–XXI ст.												
Тема 4.	11	2	2			7	11	1				10
Тема 5.	11	2	2			7	11	1				10
Тема 6.	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 7.	13	2	4			7	11		1			10
Тема 8.	11	2	2			7	12	1	1			10
Разом	57	10	12			35	57	4	3			50
Модуль 2												
Усього годин	90	16	18			56	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освітні процеси на Волині у XIV–першій половині XVII ст.	2
2	Волинська гімназія та Волинський ліцей у Кременці (1805–1833 рр.)	2
3	Навчально-виховний процес у Волинській гімназії та ліцеї	2
4	Діяльність Кременецького ліцею у XX столітті (1920–1939 рр.)	2
5	Діяльність Кременецького учительського інституту (1940–1950 рр.)	2
6	Діяльність Кременецького педагогічного інституту (1950–1969 рр.)	2
7	Діяльність Кременецького педагогічного училища імені Т. Г. Шевченка (1969–1991 рр.). Педагогічний коледж (1991–2002).	4
8	Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка (2003–2013 рр.). Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка	2
	Всього	18

6. Самостійна робота

1. Діяльність Петра Могили в освітній галузі.
2. Організаційна та наукова діяльність Т. Чацького.
3. Ботанічні дослідження у Волинському ліцеї.
4. Технічні школи при Волинській гімназії та ліцеї.
5. Господарська діяльність Кременецького ліцею у XX ст.
6. Ідеологічна робота у Кременецькому учительському інституті (1940–1950 рр.).
7. Літературно-мистецьке життя у Кременецькому педагогічному інституті (1950–1969 рр.).
8. Організація навчально-виховної та гурткової роботи студентів вузу (2002–2013 рр.).
9. Наукова діяльність викладачів у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка.
10. Роль Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка у професійному становленні студентів.

7. Індивідуальні завдання

1. Історія школи мого населеного пункту (за вибором студента).
2. Відомі вчителі, науковці мого села чи міста (можна вибрати за об'єкт дослідження будь-якого митця, який навчався у вашому навчальному закладі – за смаком і симпатією).
3. Реформаторська діяльність Гуго Коллонтая.
4. Роль Волинського ліцею в художньо-естетичній освіті.
5. Павло Ярковський – перший бібліотекар Волинської гімназії та ліцею.
6. Кременчани в Університеті св. Володимира.
7. Юліуш Словацький та Кременець.
8. Ботаніки Волинської гімназії та ліцею.
9. Діяльність Кременецького ліцею (1920–1939 рр.) як комплексу навчально-виховних закладів.

10. Організаційно-адміністративний устрій Кременецького ліцею (1920–1939 рр.).
11. Творчий шлях Оксани Лятуринської.
12. Просвітницька діяльність Уласа Самчука.
13. Лісогосподарство Кременецького ліцею (1920–1939 рр.).
14. Життя та творчість Генріха Германовича.
15. Природничо-географічна освіта у Кременецькому учительському інституті.
16. Історико-краєзнавча робота на історичному факультеті Кременецького учительського інституту.
17. Наукова діяльність кафедр Кременецького педагогічного інституту (1950–1969 рр.).
18. Розвиток фізико-математичної освіти у Кременецькому учительському інституті.
19. Вивчення іноземних мов у Кременецькому педагогічному інституті (1950–1969 рр.).
20. Літературно-мистецьке життя у Кременецькому педагогічному інституті (1950–1969 рр.).
21. Спортивні здобутки студентів у Кременецькому педагогічному училищі.
22. Роль Кременецького педагогічного інституту у професійному становленні студентів.
23. Випускники Кременецького педагогічного училища (за вибором студента).
24. Випускники Кременецького педагогічного коледжу (за вибором студента).
25. Значення кредитно-модульної системи організації навчального процесу у КОГПІ ім. Тараса Шевченка.
26. Освіта Галицько-Волинської землі.
27. Церковно-парафіяльні школи на Волині.
28. Братства Волинської землі.

8. Методи навчання

Лекція, розповідь, пояснення, бесіда, самонавчання, практичні роботи, дискусія, консультації, екскурсії.

9. Методи контролю

Усне та письмове опитування, оцінювання індивідуального завдання, залік. Оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F, FX) та дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2						ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
9	9	9	9	9	9	9	9	9	8	20	100

Критерії та норми оцінювання знань студентів з історії освіти на Волині

1. На оцінку „5” (відмінно, А, зараховано) студент повинен:
  - глибоко та всебічно розуміти тему, вільно і аргументовано викладати її зміст;
  - чітко уявляти структурно-логічну схему теми, визначати головні і другорядні її складові, розкривати суттєві взаємозв'язки між ними;
  - вміти зробити висновки і підвести підсумки, пояснити їх і підтвердити фактичним матеріалом (практичними прикладами);

- вміти застосовувати набуті (засвоєні) теоретичні і практичні знання для специфічних потреб регіону.
2. На оцінку „4” (**добре, В, С, зараховано**) студент повинен:
- достатньо розуміти і в належному обсязі (в основному) висвітлювати тему відповідно до її логічної структури;
  - бачити суттєві взаємозв'язки між основними структурними елементами теми, вміти відрізнити серед них головні від другорядних;
  - вміти застосовувати теоретичні знання для осмислення практичного матеріалу, аналізу конкретних історико-освітніх завдань;
  - достатньо володіти історичними термінами, поняттями, знанням про видатних вчених кременецької школи у різні історичні епохи.
3. Оцінка „3” (**задовільно, D, E, зараховано**) виставляється, якщо студент:
- виявляє лише поверхове розуміння змісту теми, фрагментарно висвітлює теоретичний матеріал, допускає порушення його логічної структури та послідовності викладу;
  - допускає помилки у визначенні головного і другорядного у змісті теми, недостатньо бачить взаємозв'язки між її структурними елементами;
  - недостатньо володіє термінами і поняттями, необхідними для висвітлення теми;
  - не виявляє достатнього вміння застосовувати теоретичний матеріал для вирішення чи пояснення практичних завдань історичного характеру.
4. Оцінка „2” (**незадовільно, FX, F, не зараховано**) виставляється, якщо у студента:
- відсутнє розуміння основного змісту теми;
  - бракує вміння виокремити головне від другорядного в структурі теми;
  - немає навиків у застосуванні історичної інформації та користуванні різними джерелами інформації (музейними матеріалами, науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями та ін.);
  - відчутні значні труднощі у використанні термінів і понять.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	16-20	Відмінно
Достатній	11-15	Добре
Середній	6-10	Задовільно
Низький	1-5	Незадовільно

„Відмінно” відповідає **16-20** балам, ставиться: при виконанні ІНДЗ у повному обсязі, теоретична та практична частини не мають помилок; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам, робота виконана вчасно.

„Добре” відповідає **11-15** балам, ставиться якщо: ІНДЗ виконано в повному обсязі і не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

„Задовільно” відповідає **6-10** балам, ставиться, якщо ІНДЗ виконано не в повному обсязі; мають місце помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

„Незадовільно” відповідає **1-5** балам, виставляється якщо ІНДЗ виконано не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку; оформлення не відповідає вимогам; на запитання студент дає неправильні відповіді.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації та розробки семінарських занять з історії освіти на Волині (на електронних і паперових носіях).
2. Методичні рекомендації до курсу „Історія освіти на Волині” (навчальна програма, плани практичних занять).
3. Тезові конспекти курсу „Історія освіти на Волині”.

12. Рекомендована література

1. Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр. Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Вища педагогічна освіта в Кременці. 1940–1990 рр.: знахідки, традиції, проблеми та перспективи» / За заг. ред. Ломаковича А. М., Фурман О. А. Жовква : Місіонер, 2012. 280 с.
2. Волинські Афіни. 1805 – 1833: збірник наукових праць / Кременецький обл. гум.-пед. ін-т ім. Тараса Шевченка / [під ред. С. Маковського, В. Собчука]. Тернопіль : Богдан, 2006. 304 [24] с.
3. «Волинські Афіни» – між історією і сучасністю / Під ред. А. Шмита, Г. Стронського. Olsztyn-Кременець, 2015. 484 с.
4. Коляденко С. М. Кременецький ліцей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.) : Монографія. – Житомир : Житомирський держ. пед. ун-тет, 2003 р. 136 с., іл.
5. Кременецький ліцей у контексті розвитку освіти, науки та культури на Волині в першій третині XX ст. / Збірник наукових праць. Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2009. 264 с.
6. Крізь роки – з любов'ю: Кременецьке педагогічне училище, педагогічний коледж імені Т. Г. Шевченка / Упор. В. Шпак. Жовква : Місіонер, 2012. 224 с.
7. Міщук С. З історії бібліотеки Волинського ліцею // Замок. 2007. № 17–18. 28 вересня.
8. Присяжний Т. Гуго Коллонтай – реформатор освіти // Замок. 2008. № 1–2. 29 січня.
9. Собчук В. Д. Перлина в короні України : Кременець. Кременець, 2005. 55 с.
10. Чернихівський Г. І. Крем'яччина. Історичне та літературне краєзнавство. Кременець : Просвіта, 1992. 155 с.
11. Чернихівський Г. Кременеччина від давнини до сучасності. Кременець, 1999. 320 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека КОГПА ім. Тараса Шевченка (книжковий фонд).
2. Електронна бібліотека КОГПА ім. Тараса Шевченка.
3. Бібліотека кафедри української філології та суспільних дисциплін.
4. Кременецька міська бібліотека ім. Ю. Словацького.
5. Музей історії освіти навчального закладу.